

GEUR BEKENNEN BRABANT IS AAN ZET

Op 23-04-2019 is het rapport “Geur Bekennen” gepubliceerd door de Commissie Biesheuvel (1). Brabant, de provincie met de zwaarste geurbelasting, krijgt veel aandacht in het rapport. Terecht. Het rapport legt een schrijnende situatie bloot. De Commissie Biesheuvel dringt aan op structurele maatregelen tegen stank veroorzaakt door de veehouderij. Omwonenden worden nu onvoldoende beschermd.

De Kamerbrief met de reactie van de Staatssecretaris (1) biedt vooralsnog weinig hoop op een concrete oplossing voor de Brabantse problematiek. De Commissie legt een belangrijk deel van de verantwoordelijkheid voor een oplossing dan ook bij gemeenten en provincies. Wij roepen Provinciale Staten op om dit advies ter harte te nemen, het probleem te erkennen, en de bescherming van de omwonenden ter hand te nemen. Brabant is nu aan zet.

1 Vertrouwen

Stank heeft een grote impact op het dagelijkse leven van mensen. De Commissie schetst in het rapport het brede palet van emoties, onmacht, frustratie en polarisatie. Er worden tal van schrijnende voorbeelden van uitsluiting en intimidatie beschreven. De resultante van de stankoverlast is een krimpend vertrouwen in het bestuurlijke en politieke vermogen om dit probleem op te lossen.

De impact van de stank blijft niet beperkt tot overlast voor individuen, signaleert de Commissie. Tijdens de door de Commissie belegde bijeenkomsten werd duidelijk dat het stankprobleem doorwerkt in de sociale samenhang van gemeenschappen en zelfs binnen families. Deelnemers ervaren sterke tegenstellingen in de gemeenschap. Dit veroorzaakt een verscheurde samenleving, waarin mensen bang worden om openlijk op te komen voor de kwaliteit van hun leefomgeving. Wij herkennen dit. Op elke bijeenkomst van het Burgerplatform krijgen wij dergelijke signalen.

Wij roepen de Provincie Noord-Brabant op om het voortouw te nemen en te komen tot heldere maatregelen om deze sociale kloof te dichten en daarmee het herstel van het vertrouwen van omwonenden in het bestuur en de politiek in gang te zetten. Maak in het nieuwe bestuursakkoord duidelijk dat u als provincie hier zelf vanuit uw richtinggevende rol werk van zult maken.

2 Brabant neem uw verantwoordelijkheid

De miljoenenregeling om rechten op te kopen biedt soelaas. Maar slechts op een beperkt aantal plekken. Het is een druppel op een gloeiende plaat. En het probleem is structureel, en de overlast actueel. We kunnen nu wachten óf en tot Den Haag wat doet met dit rapport. Maar de provincie heeft zelf mogelijkheden om in te grijpen. De nieuwe Omgevingswet en de uitwerking daarvan in een Omgevingsverordening bieden straks mogelijkheden. Maar het probleem is te nijpend om daar op te wachten. Er kunnen nu al fundamentele stappen gezet worden. In de huidige Verordening Ruimte kan

de achtergrond-belasting aangescherpt worden. De huidige maximum achtergrondbelasting in deze verordening geeft nauwelijks bescherming tegen ernstige geurhinder. Daarom roepen wij u op om deze op korte termijn aan te passen en de leefbaarheid en gezondheid in het Brabantse buitengebied te beschermen conform het advies van de GGD **(2)**. De Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) is een tweede instrument dat nog verder ontwikkeld kan worden om te waarborgen dat er bij uitbreiding vermindering optreedt van de belasting met stank.

Maar er is eigenlijk behoefte aan een set maatregelen die paal en perk stelt aan de overbelasting van omwonenden door de geur van de reeds bestaande stallen. Binnen uw organisatie is veel expertise aanwezig. Wij zijn graag bereid om mee te denken over mogelijke aanvullende maatregelen.

3 Pressie in Den Haag

Daarnaast vragen wij de Provincie Noord-Brabant om tegelijk ook in Den Haag aandacht te vragen voor de Brabantse situatie. Een lobby om ervoor te zorgen dat ook het Rijk de urgentie voelt om spoedig landelijke maatregelen te nemen of de landelijke kaders aan te scherpen om omwonenden te beschermen tegen stankoverlast.

In dit verband is het noodzakelijk de aandacht te vragen van de regering voor het afschaffen van de 50/50-regeling **(3)**. Deze regeling, die vanaf 2007 in werking is, heeft nog nooit een probleem rondom stank opgelost en kan nu zelfs averechts gaan werken. Want doordat sommige luchtwassers maar half werk leveren en de overheid de emissie daarvan aangepast heeft, is een rechtsgrond ontstaan om onder de noemer 'reparatie van een tekortkoming' via de 50/50-regeling weer uitbreiding van de veestapel te claimen. En zo raken we in Brabant van de regen in de drup **(4)**.

4 Mestverwerking

De geuroverlast rondom veehouderijen is in de voorafgaande decennia totaal uit de hand gelopen. Rondom grootschalige mestverwerkingsinstallaties dreigt nu een vergelijkbare situatie te ontstaan. De stankoverlast, maar ook de door de Commissie beschreven sociale problemen, doen zich in vergelijkbare mate ook voor rondom locaties met grootschalige mestverwerking.

De keuze van Provinciale Staten om grootschalige mestverwerking alleen toe te staan op bedrijventerreinen van de juiste categorie is daarom essentieel. Grootschalige mestverwerking is een industrie, met bijbehorende gevaren. Een dergelijke industriële activiteit hoort thuis op een bedrijventerrein van de juiste categorie. Daar is de controle ook beter geregeld dan in het buitengebied. Wel vragen we hierbij aandacht voor het in acht nemen van ruim voldoende afstand tot geurgevoelige objecten.

Door nu adequate kaders te stellen voor de grootschalige mestverwerking, kan voorkomen worden dat in de toekomst een nieuwe commissie opnieuw een vergelijkbaar onderzoek moet doen naar de overbelaste situatie die is ontstaan door mestverwerking op het platteland.

5 Brabant is aan zet

Wij hopen dat het rapport "Geur Bekennen" de aanzet zal zijn voor fundamentele structurele oplossingen. Het rapport van de commissie Biesheuvel biedt een erkenning van het probleem van de Brabantse burgers. Het rapport stelt dat er door de overheid keuzes gemaakt zullen moeten worden om het probleem op te lossen. Brabant is aan zet. Wij willen ons als Brabants Burgerplatform inzetten om u te helpen bij het zoeken naar effectieve en efficiënte oplossingen voor dit probleem.

- 1) <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/04/23/adviesrapport-geur-bekennen-combi-luchtwassers-varkenshouderijen-en-geurhinder>
- 2) <https://www.ggdghor.nl/media/filebank/bb0c440a74b547a6b946373bcd27e5fb/acceptabele-geurhinder-bij-ontwikkeling-veehouderij.pdf>
- 3) <https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/geur/wgv-rgv/handreiking-wet/vergunning/3-2-toetsing/maximale/#b-regelingvanartikellidWgv>
- 4) <https://www.pigbusiness.nl/artikel/191154-50-50-regeling-biedt-varkenshouders-met-bio-combiluchtwassers-mogelijkheden/>